

Aan:	De gemeenteraad
Van:	Het college van burgemeester en wethouders
Datum:	3 maart 2025
Zaaknummer:	00001018187
Onderwerp:	Staalslakken Vervolg

Aanleiding

Op 12 februari 2025 heeft het college schriftelijke vervolgvragen ontvangen van raadslid De Boer van de fractie Lokaal Dijk en Waard over het gebruik van staalslakken in de gemeente Dijk en Waard. Deze vragen volgen op de eerder op 9 januari 2025 ingediende schriftelijke vragen met betrekking tot dit onderwerp, waar de gemeenteraad op 4 februari 2025 via een collegebericht over is geïnformeerd. In dit collegebericht staan de antwoorden op deze vervolgvragen.

Toelichting van de vragensteller(s)

De fractie van Lokaal Dijk en Waard heeft op 9 januari 2025 vragen gesteld over het gebruik van Duomix (staalslakken) in de gemeente Dijk en Waard. De beantwoording van deze vragen door het college roept bij de fractie vervolgvragen op (zie vragen 1 tot en met 3).

Daarnaast heeft Lokaal Dijk en Waard naar aanleiding van het krantenbericht van 12 februari 2025 meerdere signalen ontvangen van inwoners dat er gerede vermoedens zijn van het gebruik van staalslakken in recent aangelegde voetpaden. Lokaal Dijk en Waard ziet in haar mailbox vaker het recent aangelegde voetpad langs de Zuidtangent aan de kant van de Top Naefflaan langskomen als vermoedelijk gebruik van Duomix. Dit wordt als extra zorgelijk bestempeld, omdat er aan dit voetpad een speeltuin grenst waar regelmatig kinderen gebruik van maken. Daarnaast hebben zij signalen ontvangen, dat in de voetpaden bij de Purperreiger/Gibbon/Dwergmeeuw ook gebruik zou zijn gemaakt van Duomix.

Beantwoording

Het college beantwoordt de gestelde vragen als volgt.

Inleiding

Voor de beantwoording van de gestelde vragen diende informatie opgevraagd te worden bij verschillende externe partijen omdat de betreffende specialistische kennis op dit gebied ambtelijk onvoldoende aanwezig is. De verkrijging van deze informatie heeft enige tijd geduurd. Beantwoording van de vragen binnen de gangbare termijn van 30 dagen bleek daardoor niet mogelijk, waarvoor excuus.

Overigens is uit deze rondgang langs externe partijen gebleken dat ook daar nog veel onduidelijk is over het gebruik van staalslakken in funderingen en toplagen van halfverhardingsmaterialen en de mogelijke risico's voor milieu en volksgezondheid. Zo is er bijvoorbeeld op dit moment landelijk geen overzicht beschikbaar van bouwstoffen waarin staalslakken verwerkt worden wat in voorkomende gevallen geraadpleegd zou kunnen worden.

Landelijk zijn er op dit moment overigens diverse ontwikkelingen gaande ten aanzien van de toepassing van staalslakken en hoogovenslak(zand) die hierover in de toekomst mogelijk meer duidelijkheid gaan verschaffen, zoals een verwachte informatieplicht voor bouwstoffen waarin meer dan 20 zogeheten massaprocent staalslak is verwerkt, voorafgaand aan de activiteit waarvoor de bouwstof toegepast zal worden.

Voor de vervolgvragen 1 tot en met 3 is de expertise van Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord (hierna: Omgevingsdienst) ingeroepen.

De in januari 2025 gestelde vragen over het voorkomen van staalslakken in de gemeente Dijk en Waard, zijn ambtelijk met de op dat moment beschikbare kennis naar eer en geweten beantwoord. Naar aanleiding van de vragen 4 tot en met 8 over de mogelijke aanwezigheid van staalslakken in enkele recent aangelegde voetpaden heeft daarom navraag plaatsgevonden bij externe marktpartijen naar de samenstelling van de toegepaste materialen op de genoemde paden. De hieruit verkregen informatie is gebruikt bij de beantwoording van de betreffende vragen.

De Lokaal Dijk en Waard-fractie oppert in deze vragen het vermoedelijke gebruik van het specifieke halfverhardingsmateriaal Duomix. Deze term, die niet alleen binnen Dijk en Waard maar ook landelijk veelvuldig binnen deze discussie wordt gebruikt, zorgt voor verwarring. Duomix is een productnaam voor één specifiek product, dat bestaat uit een mengsel van gebroken LD-staalslak en gegraneerde hoogovenslak. Dit product is binnen de gemeente Dijk en Waard alleen in funderingen toegepast en niet als oppervlakteverharding van voetpaden. In die zin zijn de antwoorden op de vragen van januari 2025 correct.

Naar nu echter is gebleken zijn op enkele halfverhardingspaden aan de oppervlakte andere producten toegepast die óók bestanddelen van staalslak bevatten. Bij de beantwoording van de daarop betrekking hebbende vragen wordt daar nader op ingegaan.

Antwoorden

1. Welk effect heeft het gebruik van staalslakken in de ondergrond op de waterkwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater?

Antwoord van het college:

De Omgevingsdienst geeft aan dat de toepassing van staalslakken waarvoor een zogenaamd productcertificaat is afgegeven geen negatieve gevolgen zou mogen hebben. Met dit certificaat voldoet het materiaal aan het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en is daarmee vrij toepasbaar. In de praktijk kunnen die gevolgen zich volgens de Omgevingsdienst desondanks soms toch voordoen. Bijvoorbeeld net na de aanleg van het halfverhardingspad, waarbij onvoldoende afgedekte staalslakken in contact kunnen komen met water. Dit kan ongewenste effecten hebben voor het milieu in de vorm van een afname van de zuurgraad van oppervlaktewater en grondwater (verhoging van de pH-waarde).

2. Welke effect heeft het gebruik van staalslakken in de ondergrond op het bodemleven en de ecologische waarde van de ondergrond?

Antwoord van het college:

Voor het bodemleven en de ondergrond geldt in principe hetzelfde als hierboven vermeld. Toepassing van staalslakken met een productcertificaat zou in theorie geen negatieve effecten op het milieu mogen hebben. In de praktijk kan onder bepaalde omstandigheden echter uitloging van zware metalen (met name vanadium) plaatsvinden en/of kan een wijziging optreden in de pH-waarde.

3. Wat betekent het gebruik in de fundering voor de eventuele sanering van de grond in toekomstige situaties?

Antwoord van het college:

Wanneer de toepassing van staalslakken een verontreiniging van de bodem en/of het grondwater blijkt te hebben veroorzaakt, eist de wet dat deze verontreiniging ongedaan wordt gemaakt.

4. Is het college bereid om bij de Zuidtangent en de Purperreiger te onderzoeken of hier gebruik is gemaakt van staalslakken? Zo ja, dan zien we de onderzoeksresultaten graag terug als antwoord op deze vraag.

Antwoord van het college:

Onderzoek is niet nodig. Bekend is dat op de betreffende locaties geen Duomix maar Graustabiel als halfverhardingsmateriaal is toegepast. Uit de externe navraag is gebleken dat Graustabiel ook bestanddelen bevat van staalslakken. Voor de betreffende halfverhardingspaden is dit product onder een productcertificaat geleverd en voldoet daarmee formeel dus aan alle wettelijke eisen.

5. Zo nee, waarom niet?

Antwoord van het college:

Zie het antwoord bij vraag 4.

6. Zo nee, hoe kunt u de omwonenden geruststellen over het feit dat er geen staalslakken zijn gebruikt?

Antwoord van het college:

Het college kan die geruststelling niet geven nu duidelijk is geworden dat het toegepaste product Graustabiel bestanddelen van staalslakken bevat.

7. Indien hier wel staalslakken worden aangetroffen:
- Is het college bereid om deze toepassing snel te verwijderen om de zorgen van omwonenden weg te nemen?
 - Hoe verhoudt dit antwoord zich met het eerdere antwoord dat in nieuwe ontwikkelingen geen Duomix/staalslak meer wordt gebruikt?

Antwoord van het college:

- Halfverhardingsproducten als Duomix en Graustabiel mogen, mits voorzien van een productcertificaat om te voldoen aan de bepalingen van het Bbk, in Nederland zonder belemmering worden toegepast, zowel als toplaag als in funderingen van halfverhardingspaden. De ontstane landelijke discussie levert op dit moment nog weinig concrete informatie op over de risico's voor de volksgezondheid. Om die redenen ziet het college op dit moment geen aanleiding om de halfverhardingspaden bij de Zuidtangent en de Purperreiger te ontdoen van het gebruikte materiaal en daar andere toplagen (zonder staalslakken) voor terug te plaatsen.
Wel wil het college de verdere landelijke ontwikkelingen rond dit dossier nauwkeurig in de gaten houden. Zodra deze ontwikkelingen daartoe aanleiding geven zal het college de gebruikte toepassingen alsnog zo spoedig mogelijk verwijderen en vervangen.
- Het college wil zich conformeren aan landelijke richtlijnen rond het gebruik van staalslakhoudende materialen zodra die er zijn. Tot dat moment blijft het voornemen om bij het gebruik van halfverhardingsmaterialen op wegen of paden tijdelijk geen staalslak(-

bestanddelen) meer te gebruiken, ongewijzigd. Bij toekomstige aanbestedingen zal hier rekening mee worden gehouden.

8. Waar kunnen inwoners terecht met hun vermoedens over het gebruik van staalslakken?

Antwoord van het college:

Melding van vermoeden van aanwezigheid van product dat staalslak bevat kan worden ingediend via Fixi.

Bijlagen

geen